

Noodoproep van meer dan duizend wetenschappers en ontwikkelingswerkers: zonder sterke internationale druk zal in Ethiopië massale hongersnood uitbreken

November 2020 - Op 11 november van dit jaar hadden wereldwijd de wapens moeten zwijgen, zodat alle aandacht zou kunnen gaan naar één gemeenschappelijke vijand: COVID-19. Helaas ontvouwde zich de week voor Wapenstilstand een nieuwe conflictsituatie in de Hoorn van Afrika. Op 4 november 2020 brak er een militaire strijd uit tussen de legers van de federale regering van Ethiopië en de regionale regering van Tigray, een noordelijke provincie ervan. De afgelopen maanden namen de spanningen tussen beide partijen toe, om uit te barsten in een open gewapend conflict. Meer dan duizend internationale experts trekken nu aan de alarmbel: deze situatie is bijzonder ernstig. Zonder sterke internationale druk is de kans groot dat in Ethiopië een massale hongersnood zal uitbreken.

Vele onschuldige burgers in de regio, ongeacht hun regionale etnische groep en ongeacht hun politieke voorkeur, zijn al gestorven in dit snel escalerende conflict. Veel meer burgers zullen sterven van de honger als er geen humanitaire hulp wordt toegelaten tot Tigray. Vanwege het conflict werd de noodtoestand in de regio afgekondigd. Er sijpelt vrijwel geen informatie door over de ontwikkeling van het conflict en de gevolgen ervan voor de burgerbevolking: journalisten zijn er niet langer toegelaten. De elektriciteits-, internet- en telefoonnetwerken zijn momenteel afgesloten. De weinige wegen die de regio nog met de rest van het land verbonden, zijn afgesloten. Gebruik en transport van voedselvoorraden wordt door het leger tegengehouden.

Het oogstseizoen van 2020 zou binnenkort moeten beginnen, maar er is nog maar bitter weinig te oogsten. Sprinkhanenzwermen teisterden de voorbije weken en teisteren nog altijd de regio. Daarenboven werd de strijd tegen de sprinkhanenzwermen bemoeilijkt door de sanitaire maatregelen tegen de Covid-19-pandemie. Ook het door donoren gefinancierde Productive Safety Net Programme werd onderbroken, waardoor 1 miljoen mensen geen toegang meer hebben tot levensnoodzakelijke voedselhulp. Bovendien biedt de regio onderdak aan zo'n 250.000 vluchtelingen uit Eritrea, waarvan het lot nu heel onzeker is. Ondertussen werd ook Eritrea betrokken in het conflict. Volgens de UNHCR vluchten momenteel meer dan vierduizend Ethiopiërs per dag de grens met Soedan over. De opvangcapaciteit kan dit niet bijbenen.

Volgens een groep van internationale professionals die decennialang betrokken waren bij ontwikkelingsactiviteiten in Ethiopië, stevent de regio opnieuw af op een grote hongersnood. Velen van hen zijn getuige geweest van de grote hongersnood in Noord-Ethiopië in 1984/1985 en vrezen dat de situatie zich zal herhalen. De groep ziet met lede ogen aan hoe de welvaart die na de verwoestende burgeroorlog van de jaren tachtig is geboekt, op enkele weken tijd wordt weggevaagd.

Sterke internationale druk via de VN en de EU kan het tij nog doen keren, door het inrichten van humanitaire corridors voor voedselhulp en het vastleggen van een staakt-het-vuren. De noodoproep

- <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScn3C6gaaCr2ExzbpSqXjd9oTRbO2ffd06xJDusfBLahaT2A/viewform> - werd ondertussen door meer dan duizend wetenschappers en ontwikkelingswerkers ondertekend. Ook de rectoren van alle Vlaamse universiteiten en voormalig EU president Herman Van Rompuy hebben de oproep onderschreven. België is nog tot eind dit jaar trots lid van de VN Veiligheidsraad. De Belgische regering kan via een krachtige VN-resolutie nog tienduizenden mensenlevens redden – maar veel tijd resteert er niet.

Lijst van handtekeningen:

<https://tinyurl.com/y47qwxgd>

Mogelijk beeldmateriaal:

<https://media.unhcr.org/Package/2CZ7A2KM3NMC>

Initiatiefnemers van deze internationale oproep:

- Prof. Dr. Jan Nyssen, Full Professor, Department of Geography, Ghent University, Belgium
- Dr. Eloi Ficquet, Assistant Professor, African Studies, Interdisciplinary Religious Studies, EHESS, Paris, France
- Dr. Wolbert Smidt, Senior Researcher, University of Jena, Germany, and Adjunct Professor, Mekelle University, Ethiopia
- Prof. Dr. ir. Jozef (Seppe) Deckers, emeritus Full Professor, Department of Earth and Environmental Sciences, K.U.Leuven, Belgium
- Dr. habil. István Tarrósy, Associate Professor, Department of Political Science and International Studies, Africa Research Centre, University of Pecs, Hungary
- Prof. Dr. Paolo Billi, emeritus Full Professor, Department of Earth Sciences, University of Ferrara, Italy
- Prof. Dr. Sil Lanckriet, EthioTrees Association & Guest Professor, Ghent University, Belgium
- Prof. Dr. Kjetil Tronvoll, Full Professor, Peace and Conflict Studies, Bjørknes University College, Oslo, Norway and Adjunct Professor, College of Law and Governance, Mekelle University, Ethiopia
- Prof. Dr. Pino Schirripa, Associate professor, Department of History, Anthropology, Religions, Arts and Performing Arts, Sapienza University of Rome, Italy
- Dr. Sarah Vaughan, independent researcher, U.K.
- Prof. Dr. Lindsay Whitfield, Professor in Global Studies, Department of Social Sciences and Business, Roskilde University, Denmark
- Prof. Dr. Trygve Berg, emeritus Ass. Professor, Department of International Environment and Development Studies (Noragric), Norwegian University of Life Sciences (NMBU), Norway
- Prof. Dr. Frans Bongers, Professor Tropical Forest Ecology, Environmental Sciences Group, Wageningen University & Research, The Netherlands